

יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גליון תתפה

עש"ק פ' במדבר, מבה"ח סיון ה'תשע"א

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה', 'חיילי בית דוד' - בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חב"ד באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

שישים ואחת שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א וק"ט שנה להולדתו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכ"ר

לעילוי נשמת

ר' משה עזיז ב"ר אלי' ע"ה

נפטר ביום כ"ג ניסן - אסחה"פ, ה'תש"ע

ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י בני משפחתו שיחיו

* * *

לזכות

הרה"ת ר' זאב מאיר שיחיי קדנר

לרגל יום ההולדת שלו בש"ק פי' במדבר, כ"ד אייר,

לאורך ימים ושנים טובות עד ביאת גואל צדק,

ומתוך בריאות הנכונה, ולשנת ברכה והצלחה בגו"ר

*

נדפס ע"י ידידו

הרה"ת ר' יוסף יצחק הלוי וזוגתו מרת גיטל רחל שיחיו

שגלוב

נדפס לעילוי נשמת ר' אורי אהרן יואל ב"ר יוסף אר" לייב ז"ל ופאולין רות ב"ר יצחק ע"ה

ולענין ר' יוסף אר" לייב ב"ר משה באר וז"ל מרת חש"א ב"ר נטע אורי הכהן ע"ה

ולענין ר' מאיר ב"ר צבי ע"ה ולענין יוסף ב"ר אר" ע"ה

ו"הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, ולזכות כל משפחותיהם שיחיו - לשפע ברכות עד בלי די

נעשה ונשמע

בקשר עם שבת מברכים החודש סיון ולקראת חג השבועות, לפנינו צילום (מוקטן) ממענה כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א על שאלה בשיחת ש"פ בהעלותך ה'תשכ"ז

השיחה נדפסה ב"שיחות קודש" תשכ"ז ח"ב ע' 170 ואילך (וראה שם בשוה"ג ע' 173) ובתרגום ללה"ק ב"מקדש מלך" ח"ב ע' 343 ואילך (וראה שם בשוה"ג ע' 349)

להלן פיענוח הכתי"ק (בא בהדגשה):

בהשיחות דש"פ בהעלותך, נתבאר שייכות הסיפור הבעש"ט בענין האתרוג לחג השבועות, ע"פ דברי התוספות (שבת פח, א ד"ה פרו) ש"תפוח היינו אתרוג". ובהמשך הדברים נאמר בהשיחה, אשר אף דבמק"א מבאים – פרי הו"ע של טעם – הבנה והשגה, וא"כ צ"ל – הוא ה"נשמע", ועלה אין בו טעם – וצ"ל הוא בחי' "נעשה". כאן שייכות אחרת דנעשה לנשמע לתפוח, כמבואר בסוגיא*.

(* הכוונה: הסוגיא (משא"כ בס' מוסר וחסידות) עומדת על החילוק דנעשה ונשמע (לא בנוגע להבנה וטעם וכו', כ"א) בנוגע לסדר (הרגיל) בקדימה ואיחור (מצד הטבע – באילנות, או גם – בתור סיבה ומסובב) וכהל' "פזיזא דקדמייתא" – בהסיפור שבהמשך להמשל דתפוח. [אלא דקדימת הרגילה דנשמע לנעשה – הוא רק בעבודה הרגילה ע"פ טו"ד – ובזה בא הפי' ע"פ חסידות].

מוקדש לעילוי נשמת ר' יהודה ב"ר צבי הירש ע"ה סטראל – נפטר ביום כ"ז אלול ולע"נ זוגתו טשרנא גיטל בת ר' יעקב ע"ה – נפטרה ביום ה' טבת יה"ד שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה נדבת בנם – יבלחט"א – הרה"ח שמואל סטראל ומשפ' שיחי

מוקדש לעילוי נשמת

הרה"ג הרה"ח ר' חיים משה יהודה בהר"ר ירמיהו הכהן ולא"ה ע"ה בלוי מו"ל כת"י הראשונים, רב בית כנסת ומנהיג רוחני במשך יובל שנים, וזיכה אלפים במצוות תפילין ומזוזה נפטר ג' אייר ה'תשס"ג, לסדר "אמור אל הכהנים" ולע"נ זוגתו הרבנית חנה חיי' הנה בת ר' מאיר שמריהו ורחל – נפטרה י"ג כסלו ה'תשמ"ג יה"ד שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

גיל הגיוס של החיילים ב"צבאות השם"

במלחמה יש צורך באנשים "מבן עשרים שנה ומעלה", ופשיטא שאי-אפשר לקחת ילדים קטנים למלחמה, ועד"ז במלחמה הרוחנית דכיבוש העולם ● משא"כ בימינו אלו, בעמדנו לפני הגאולה העתידה – הרי נכללים בזה (גם) ילדי ישראל הקטנים – שהרי "לגיון של מלך" נמנה "מבן חודש ומעלה" ● ואדרבה: בנוגע לקירוב הגאולה – שזוהי התכלית והמטרה של "צבאות השם", שה"סיסמה" שלהם היא "ווי וואנט משיח נאו" – מודגש יותר חלקם של הילדים הקטנים, מכיון שענינו של משיח צדקנו מודגש אצלם עד כדי כך שנקראים בשם "משיחיי" ● משיחת ש"פ במדבר, מבה"ח וער"ח סיון ה'תשמ"ו – מוגה

התורה לישראל".

כלומר, גם לאחר ההכנה של ישראל בימים שבין ר"ח לששה בסיון (כנ"ל*) – לא הסתפק הקב"ה בכך, אלא ביקש מישראל "ערבים" שיבטיחו שמירת וקיום התורה ע"י ישראל, וכאשר הציעו ישראל כמה "ערבים" – לא קיבל הקב"ה שום "ערבות" עד שאמרו "בנינו יהיו ערבים שלנו" ו"על ידיהם" ובזכותם נתן הקב"ה את התורה לישראל⁵.

ומזה מובן גם בנוגע להכנה ל"זמן מתן תורתנו" בכל שנה ושנה – שיש צורך גם ב"ערבות" על שמירת וקיום התורה, ו"ערבות" שמקבל הקב"ה היא, כאמור, "בנינו יהיו ערבים שלנו", ילדי ישראל הקטנים שעדיין לא נתחייבו במצוות (שהרי אלו שכבר

א. בין הענינים העיקריים המודגשים בהכנה למתן-תורה הוא – חלקם המיוחד של ילדי ישראל:

איתא במדרש¹ "בשעה שעמדו ישראל לקבל התורה אמר להם (הקב"ה) . . הביאו לי ערבים טובים שתשמרוה ואתננה לכם, אמרו אבותינו עורבים אותנו כו', נביאינו ערבין לנו כו' (ולא קיבלם הקב"ה), אמרו הרי בנינו עורבים אותנו, אמר הקב"ה הא ודאי ערבים טובים, על ידיהם אתננה לכם, הה"ד² מפי עוללים ויונקים יסדת עוז, ואין עוז אלא תורה, שנאמר³ ה' עוז לעמו יתן". וכן איתא עוד במדרש⁴ בסגנון דומה "אמרו לו בנינו יהיו ערבים שלנו, מיד קבלן הקב"ה, ונתן את

(1) שהש"ר פ"א, ד (א).

(2) תהלים ח, ג.

(3) שם כט, יא.

(4) נתחומא ויגש ב.

(5) ראה גם לקו"ש ח"ב ע' 572 ואילך.

(* ס"א בהשיחה (התוועודיות תשמ"ו ח"ג ע' 406).

נתחייבו במצוות זקוקים בעצמם ל"ערבות"), כלומר, ילדים לפני בר-מצוה, וכן ילדות לפני בת-מצוה – שהרי גם לנשי ישראל ניתנה התורה, ואדרבה: "כה תאמר לבית יעקב",⁶ "אלו הנשים",⁷ ואח"כ "ותגיד לבני ישראל", אלו האנשים, היינו, שבציווי הקב"ה אודות ההכנה למ"ת קדמו נשים לאנשים.⁸

ב. עפ"ז מובן שבימי ההכנה למ"ת צריכה להיות הדגשה מיוחדת בנוגע לפעולה והתעסקות עם ילדים וילדות לפני בר-מצוה ובת-מצוה.

כלומר, נוסף על הפעולה וההתעסקות עם ילדי ישראל הקטנים במשך כל השנה כולה,

– ובפרט בשנים האחרונות שמרבים לעורר אודות (ציווי והוראת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו ע"ד) הפעולה עם ילדי ישראל (אם כי בסגנון חדש) במסגרת של איגוד מיוחד ששמו "צבאות השם" –

יש צורך להוסיף בפעולות אלו ביתר שאת וביתר עוז – במיוחד – בקשר ובשייכות עם ההכנה למ"ת, מכיון שזוהי ה"ערבות" שעל ידה נותן הקב"ה תורה (לכל) ישראל.

ג. ולהעיר, שגם בשמו של האיגוד – "צבאות השם" – מודגש הקשר והשייכות לכללות הענין דמתן-תורה:

הפעם הראשונה שאז נקראו ישראל בשם "צבאות ה'" היא – בצאתם ממצרים – "ויהי בעצם היום הזה יצאו כל צבאות ה' מארץ מצרים".⁹

ומכיון שהתכלית והמטרה דיציל"מ היא – "בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה"¹⁰, "כשתוציאם

(6) יתרו שם, ג.

(7) מכילתא ופרש"י עה"פ.

(8) ראה לקו"ח ח"ג תקעא, ב ואילך.

(9) בא יב, מא.

(10) שמות ג, יב.

ממצרים תעבדון אותי על ההר הזה, שתקבלו התורה עליו, והיא הזכות העומדת לישראל"¹¹ – נמצא, שבנוגע למתן-תורה מודגש ביותר הענין ד"צבאות ה'".

ואף שהשם והתואר "צבאות ה'" קאי על כל אחד ואחת מישראל, "הקטנים עם הגדולים"¹², כל בני"י שיצאו ממצרים – ישנה הדגשה מיוחדת בנוגע לילדי ישראל,¹³ ובמיוחד בנוגע למתן-תורה (התכלית והמטרה דיציל"מ), אשר, ה"ערבות" שלהם, "בנינו יהיו ערבים שלנו", היא היא זו שהביאה בפועל נתינת התורה, "על ידיהם אתננה לכם", "מיד קבלן הקב"ה, ונתן את התורה לישראל".

ד. ויש לקשר את הענין ד"צבאות-השם" גם עם פרשת השבוע – פ' במדבר, ובפרט אשר "לעולם קורין פרשת במדבר סיני קודם עצרת"¹⁴:

התחלת ו"ראש" פ' במדבר היא – מנין בני"י, ענין עיקרי לא רק בפרשה זו, אלא בכל הספר כולו, שהרי ספר במדבר נקרא "חומש הפקודים"¹⁵, על שם מנין בני"י שבהתחלת הספר (ולאח"כ – בפ' פנחס).

והרי מנין בני"י הוא – "כל יוצא צבא בישראל . . . לצבאותם"¹⁶, כלומר, ענין של "צבא", ומכיון שמדובר אודות הצבא דבני"י – הרי זה "צבאות ה'".

אמנם, ענין זה הוא, לכאורה, ראי' לסתור, שהרי "כל יוצא צבא בישראל" הוא "מבן עשרים עשנה ומעלה"¹⁶, "מגיד שאין יוצא

(11) פרש"י עה"פ. וראה שמו"ר פ"ג, ד.

(12) ל' הכתוב – תהלים קטו, יג.

(13) להעיר מסוטה יא, ב, שהגאולה ממצרים היתה "בשכר נשים צדקניות שהיו באותו הדור" – שהעמידו בנים ובנות בישראל, "צבאות ה'", אשר "הם הכירוהו תחלה".

(14) טושו"ע או"ח הל' ר"ח סת"כ ס"ד. רמב"ם שם פ"ג ה"ב.

(15) יומא סח, ב (במשנה) ובפרש"י.

(16) פרשתנו א, ג.

בהשמחה ובהפנימיות בימים שלפנ"ז, עד שנעשה "טבע" אצל כאו"א מישראל, ובפרט נשי ישראל, שכל אורח חייו הוא מתוך שמחה ובאופן פנימי, ובמילא, נקל יותר להתכונן ולקבל את התורה בשמחה ובפנימיות, אשר, עם היותה "ארוכה מארץ מדה גו"¹⁴, ועד למעלה מכל מדידה והגבלה, בכחו של כאו"א מישראל לקבל כל התורה כולה, ויתירה מזה, לקבל התורה כולה בשמחה ובפנימיות.

ועוד וג"ז עיקר – שיחד עם התשוקה והגעגועים לקבלת התורה עד שסופרים את הימים מתי יהי' כבר זמן מתן תורתנו, מוסיפים גם בהתשוקה והגעגועים להגאולה¹⁵, שסופרים את הימים והשנים והדורות שנמצאים בגלות, וצועקים "עד מתי"... ומבקשים מהקב"ה שתיכף ומיד יוציא את כל בני"י, כל אחד ואחת מישראל, כל משפחה ומשפחה, וכלל ישראל, מהגלות אל הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, וכאמור, תיכף ומיד ממש, ביום זה, כפי שמתברך כאו"א מישראל¹⁶: "אחכה לו בכל יום שיבוא", וכפי שמבקשים בתפילת שמונה עשרה: "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח". "מהרה" דייקא, ולא רק "מהרה" לפי ההגבלות של בשר ודם, אלא "מהרה" דהקב"ה תיכף ומיד ממש.

ויש להוסיף, שענין זה נעשה גם ע"י ההוספה בלימוד התורה בעניני הגאולה וביהמ"ק, אשר, הלימוד בענינים אלו¹⁷ ממהר ומזרז עוד יותר קיומם בפועל ממש¹⁸, כך, שמהלימוד יוצאים תיכף ומיד לפגוש את משיח צדקנו, ואומרים לו שזה עתה סיימו ללמוד כמה הלכות הקשורות עם ביאתו!

ובפרט ע"י ההוספה במצות הצדקה – כנהוג בכגון-דא ליתן לכל אחת מכן שליחות-מצוה ליתן לצדקה, ובודאי תוסיף כל אחת (על הסכום הסמלי שתקבל עתה ע"י אלה שתחלקנה השטרות) מממונה, הן הנשים הנשואות, והן הבנות, וגם הילדות הקטנות, אשר, כנהוג בזמנינו מקבלות גם הן "דמי כיס", ובודאי שה"הוצאה" העיקרית שלהן היא ליתן מטבעות אחדות ("פעני'ס", "ניקל'ס" או "דיימ'ס") בקופת-הצדקה שלה – אשר ע"י (ההוספה ב)צדקה ממהרים ומזרזים עוד יותר את הגאולה, כמרז"ל¹⁹ "גדולה צדקה שמקרבת את הגאולה".

ובפשטות – שתיכף ומיד ממש באה הגאולה האמיתית והשלימה, ובאים כולנו יחדיו "עם ענני שמיא", לארצנו הקדושה, לירושלים עיר הקודש, להר הקודש ולבית המקדש, ושם מתכוננים לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות.

(14) איוב יא, ט.

דהלכות קרבות וכיו"ב.

(15) ולהעיר, שבגאולה האמיתית והשלימה תהי' גם קבלת התורה בתכלית השלימות – "תורה חדשה מאתי תצא" (ישע"י נא, ד. ויק"ר פ"ג, ג).

(16) ובכמה קהילות קדושות נוהגים לומר זה בדיבור – ב"אני מאמין".

(17) נוסף לכך שכיון ש"אחכה לו בכל יום שיבוא",

הכללים ב"הלכות הצריכות להן" בכל יום כו"כ דינים

לזכות הרה"ת ר' מנחם מענדל הלוי וזוג' מרת נחמה פייגא שיחיו

וילדיהם: שולמית ובעלה הרה"ת דוד הלוי ובניהם: נתן הלוי ויוסף יצחק הלוי שי' לאבוקבסקי

מאיר שלמה הלוי, חנה שרה, לוי יצחק הלוי וחווה מוסיא שיחיו שגלוב

והשלימה, שאז עתידין בתי כנסיות ובתי מדרשות שבחוץ לארץ להקבע בארץ ישראל⁶, בהמקדש העיקרי, בית המקדש השלישי, שיבנה במהרה בימינו, כפי שמתפללים לאחרי ספירת העומר: "הרחמן הוא יחזיר לנו עבודת בית המקדש למקומה במהרה בימינו אמן סלה".*

* * *

ב. ויה"ד – והוא העיקר שפעולתן של נשי ישראל בכל האמור תמהר ותזרז ותביא תיכף את הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, כדברי חז"ל⁷ "שבכר נשים צדקניות שהיו באותו הדור נגאלו ישראל ממצרים", ועד"ז בנוגע לנשים צדקניות שבכל דור², ובפרט בדורנו זה, דור האחרון של הגלות, שהוא הגלגול של הדור שיצאו ממצרים³, שבכר נשים צדקניות שבדורנו זוכים לגאולה האמיתית והשלימה.

ובסגנון האמור בנוגע לפרשת השבוע דיום הש"ק דמיני' אזלינן – שע"י פעולתן של נשי ישראל באופן ד"כי תבואו אל הארץ גו' ושבתה הארץ שבת לה"⁸, בבתייהן הפרטיים, שגם כשנמצאים עדיין בימי הגלות האחרונים, עושים מכל בית יהודי "ארץ ישראל", ועד ל"מקדש מעט", רואה הקב"ה שעמדו כבר בכל הנסיונות שבגלות, ומכבר כלה זמן בני' בגלות, וראויים בתכלית שתיכף ומיד יקויים היעוד "כי תבואו אל הארץ" כפשוטו – הכניסה לארץ ישראל בגאולה האמיתית והשלימה, שנעשית ע"י מעשינו ועבודתינו ב"ושבתה הארץ שבת לה"⁹, להמשיך קדושתו של הקב"ה ("שבת לה") בכל עניני הארץ בגלות, וע"י המשכת האל"ף (אלופו של עולם) ב"גולה" נעשה "גאולה"⁸.

וכן תהי' לנו תיכף ומיד ממש – ש"בנערנו ובזקנינו גו' בנינו ובנותינו"⁹, אנשים ונשים וטף, ו"כספם וזהבם אתם"¹⁰, עם כל הנכסים והבתים הפרטיים⁶, ועאכו"כ בתי כנסיות ובתי מדרשות¹¹, עם הספסלים, ועאכו"כ הסידורים והספרים, באים יחד עם משיח צדקנו – על גבי "ענני שמיא"¹² – לארצנו הקדושה, "כי תבואו אל הארץ", ובארץ ישראל עצמה – לירושלים עיר הקודש, להר הקודש ולבית המקדש.

*

סופרים את הימים והשנים והדורות שנמצאים בגלות

ג. לפני הסיום – יש לברך את כל המתכנסות בברכת "קבלת התורה בשמחה ובפנימיות"¹³, כלשון הברכה דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו וכהוראתו שכאשר יהודים נפגשים בסמיכות לחג השבועות, "זמן מתן תורתנו", יברכו איש את רעהו ואשה את רעותה, וכן הטיף, בברכת "קבלת התורה בשמחה ובפנימיות".

ומובן, שכדי שתהי' קבלת התורה בשמחה אמיתית ובפנימיות אמיתית, יש להוסיף

(6) ראה מגילה כט, א: "עתידין בתי כנסיות ובתי

מדרשות שבבבל שיקבעו בארץ ישראל".

(*) עד כאן משיחת כ"ח אייר ה'תנש"א - בלתי מוגה.

סעיפים ב-ג הם משיחת כ"ה אייר ה'תש"נ - מוגה.

(7) סוטה יא, ב.

(8) ראה ויק"ר ספ"ב. לקו"ת בהעלותך לה, ג.

ובכ"מ.

(9) בא יו"ד, ט.

(10) ישעי' ס, ט.

(11) וללא טירחא – כיון שהמלאכים נושאים

חפציהם של כאו"א מישראל.

(12) דינאל ז, יג. וראה סנהדרין צח, א.

(13) ראה לקו"ש ח"ד ע' 1307. ח"ח ע' 272. ח"ג ע'

158. ועוד.

בצבא פחות מבן עשרים¹⁷, היינו, שלא מדובר כאן אודות קטנים, ואפילו לא גדולים בגדלות דבר-מצוה לחוד, כי אם "בן עשרים שנה", שלימות הגדלות, כידוע בביאור הענין ד"למכור בנכסי אביו עד שיהי' בן עשרים שנה"¹⁸, ומהי השייכות ל"צבאות-השם" דענינו, ילדים וילדות שלפני בר-מצוה ובת-מצוה!?

והביאור בזה – בפשטות:

בצאתם ממצרים, הי' צורך במלחמה כפשוטה – הן בכניסתם לארץ, והן לפני הכניסה לארץ, ומתחיל תיכף ליציאתם ממצרים ("צא הלחם בעמלך גו' לפי חרב"¹⁹) ועד לסוף שנת הארבעים ("וילחם בישראל ויכהו ישראל לפי חרב"²⁰) (אם כי גם מלחמות אלו היו באופן נסי שלמעלה מהטבע), ובנוגע למלחמה – יש צורך באנשים נושאי כלי זין וכו', "מבן עשרים שנה ומעלה", ופשיטא שאי-אפשר לקחת ילדים קטנים למלחמה,

ועד"ז במלחמה הרוחנית דכיבוש העולם – "פרו ורבו ומלאו את הארץ וכבשו"²¹ – שעיקרה היא "מבן עשרים שנה ומעלה"²², "בן עשרים לרדוף"²³, משא"כ ילדים קטנים – ענינים להתחנך בתומ"צ, אבל לאידך, הבל פיהם ודיבורם ה"ז "הבל שאין בו חטא"²⁴, ועל ידו "העולם מתקיים"²⁴, ועד כדי כך, ש"אין מבטלין תינוקות של בית רבן אפילו לבנין בית

(17) פרש"י עה"פ.

(18) ב"ב קנו, א. וראה לקו"ת פרשתנו ב, רע"א. ובכ"מ.

(19) בשלח ז, ט-יג.

(20) חוקת כא, כג-כד.

(21) בראשית א, כח. ולהעיר ממרז"ל דאדם וחווה כבני

עשרים נבראו (ב"ד פי"ד, ז).

(22) שב"ד של מעלה אין קונסים אלא מבן עשרים שנה

ומעלה (במדב"ר פי"ח, ד. הוא בפרש"י עה"ת קרח טז, כז.

וראה שבת פט, ב. ירושלמי בכורים פ"ב ה"א. ועוד).

(23) אבות ספ"ה. ובמפרשים שם.

(24) שבת קיט, סע"ב. הל' ת"ת לאדה"ז פ"א ה"ג.

המקדש"²⁵.

משא"כ בימינו אלו, בעמדנו לפני הגאולה העתידה – הרי מקרא מלא דבר הכתוב²⁶ "בשובה ונחת תושעון", היינו, שסוף סוף ועיקר לא יהי' ענין של מלחמה, ולא תהי' התנגדות מצדם של אוה"ע, ואדרבה: "והביאו את כל אחיכם מכל הגוים מנחה לה". . . כאשר יביאו בני ישראל את המנחה בכלי טהור בית ה"²⁷,

והצורך ב"צבאות ה"²⁸ הוא בנוגע למלחמה רוחנית, וגוי קדוש מעלה בקודש – למעלה מזה – ע"ד ובדוגמת שבט לוי²⁸, "לגיון של מלך"²⁹, כלומר, צבא שכל ענינו אינו אלא להוסיף כבוד ויקר למלך (ע"ד מש"נ "ושמרו הלוים את משמרת משכן העדות"³⁰, "שומרי משמרת הקודש"³¹),

ומכיון שכן, נכללים בזה (גם) ילדי ישראל הקטנים – שהרי "לגיון של מלך" נמנה "מבן חודש ומעלה"³², "משיצא מכלל נפלים הוא

(25) שבת שם. רמב"ם הל' ת"ת פ"ב ה"ב. הל' ביהב"ח פ"א ה"ב.

(26) ישעי' ל, טו. וראה אוה"ת בא ס"ע שה ואילך. המשך וככה תרל"ז בסופו.

(27) שם סו, כ.

(28) ראה רמב"ם סוף הל' שמיטה ויובל: "ולא שבט לוי בלבד, אלא כל איש ואיש וכו'".

(29) פרש"י פרשתנו שם, מט.

(30) פרשתנו שם, נג.

(31) שם ג, כח. – וראה רמב"ם הל' ביהב"ח רפ"ח: "שמירת המקדש כו' אין שם פחד כו' אלא כבוד לו".

(32) שם, טו. ולהעיר מפרש"י: "למוד אותו השבט להיות נמנה מן הבטן, שנאמר (פנחס כו, נט) אשר ילדה אותה ללוי במצרים, עם כניסתה בפתח מצרים ילדה אותה, ונמנית בשבעים נפש, שכשאתה מונה חשובים לא תמצאם אלא שבעים חסר אחד, והיא (יוכבד) השלימה את השבט".

וגם המנין. ועפ"ז, שייך הדבר (לא רק ל"כל זכר", אלא)

את לילדות והכי קטנות – כשם שיוכבד השלימה את

המנין דשבעים נפש, ועוד לפני חודש ימים (שלא בא

אלא בכדי להבטיח שלא יחסר המנין אפילו אחד, כי

כאו"א "יצא מכלל נפלים", כ"א "מן הבטן".

נמנה לקרות שומר משמרת הקודש³³ (אלא, שבנוגע לפעולה ביהדות ותומצ"ד צבאות-השם – ממתנינים עד שיגיעו לחינוך ולהבנה כו'³⁴, אבל "מבן חודש ומעלה" נמנים ב"צבאות-השם").

ואדרבה: בנוגע לקירוב הגאולה – שזוהי התכלית והמטרה של "צבאות-השם", שה"סיסמה" שלהם היא "ווי וואַנט משיח נאו", אנו חפצים משיח עכשיו – מודגש יותר חלקם של הילדים הקטנים, מכיון שענינו של משיח צדקנו מודגש אצלם עד כדי כך שנקראים בשם "משיחי", כמארז³⁵ "אל תגעו במשיחי אלו תינוקות של בית רבן".

*

ה. ועל של פועל באתי ועל של עתה באתי:

ראוי ונכון שבכל מקום ומקום שבו ישנו "צבאות-השם", או שייסדו זה עתה ועכשיו – ינצלו את ימי ההכנה ל"זמן מתן תורתנו" כדי להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בכל הפעולות עם הילדים והילדות שלפני בר-מצוה ובת-מצוה, כולל ובפרט בתור הכנה לקבלת התורה, שניתנה ע"י ה"ערבות" של ידי ישראל.

והכנה זו צריכה להיות ע"י ההוספה בכל עניני תורה ומצוותי, ובמיוחד – הוספה באהבת ישראל ואחדות ישראל, אשר, נוסף לכך ש"ואהבת לרעך כמוך"³⁶ "זה כלל גדול בתורה"³⁷, ויתירה מזה: "זו היא כל התורה כולה ואידך פירושה הוא"³⁸, הרי, ההכנה למ"ת היתה, כאמור, ע"י אהבת ישראל ואחדות ישראל, "ויחן" לשון יחיד, "כאיש

(33) פרש"י עה"פ.

(34) ראה שו"ע אדה"ז חאו"ח סשמ"ג. וש"נ.

(35) שבת שם.

(36) קדושים יט, יח.

(37) תו"כ ופרש"י עה"פ.

(38) שבת לא, א. וראה תניא פל"ב.

אחד בלב אחד", שאז "אמר הקב"ה . . . הרי השעה שאתן להם את תורתי" (כנ"ל").

ולכן, יש לעורר ולעודד את הילדים שיוסיפו עוד יותר באהבת ישראל ואחדות ישראל³⁹ – עי"ז שכאו"א מהם יעזור ויסייע לחבירו (ילד לחבירו, וילדה לחברתה) בהמצטרך לו,

וה"ז גם פעולה של צדקה וגמילות-חסדים – בגשמיות, וגם – ובעיקר – ברוחניות, כולל – עי"ז שכל ילד וילדה ישתדלו לפעול על ילדים וילדות ונספים (ילדים – בנוגע לילדים, וילדות – בנוגע לילדות) שיצטרפו גם הם ל"צבאות-השם",

ועאכו"כ – שיבואו כולם, גם הקטנים וקטני-קטנים כו'⁴⁰, לבית-הכנסת (לכל הפחות) בעת קריאת "עשרת-הדברות",

כדי שבעת נתינת התורה בזמן מ"ת זה מחדש, הנה (כבפעם הראשונה – כמרז"ל⁴¹ "אמר הקב"ה לישראל, בני, היו קורין את הפרשה הזאת בכל שנה, ואני מעלה עליכם כאילו אתם עומדין לפני הר סיני ומקבלין את התורה") – יהיו נוכחים גם ה"ערבים"⁴².

ו. כדאי – וכדי להתחיל את הפעולה בענין זה תיכף ומיד, הרי

– ב"יום סגולה", יום הש"ק מברכים "חודש השלישי גו' ביום הזה", יום התחלת ההכנה למ"ת, ובמקום מסוגל, בית-כנסת ובית

(39) נוסף על ההוספה בל"ג בעומר – בהתאם להוראה ולימוד מתלמידי רע"ק שפסקו למות בל"ג בעומר כי "נהגו כבוד זה לזה" (ראה יבמות סב, ב), ובודאי בתכלית השלימות, כמתאים לתלמידי רע"ק.

(40) להעיר שבקריעת ים סוף (גמר ושלימות היציאה ד"צבאות ה"מ מצרים) – "אפילו עוברין שבמעיי אמן אמרו שירה" (ברכות נ, א. סוטה ל, סע"ב. ו"ש"ג).

(41) פסיקתא דר"כ פ' בחודש השלישי (הובא ברוקח סרצ"ו).

(42) ראה בארוכה לקו"ש חכ"ג ע' 250 ואילך. ועוד.

* ס"א בהשיחה (התוועודיות שם).

לימוד עניני גאולה ומשיח והוספה בצדקה

קטעים משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א לנשי ובנות חב"ד תחי' סעיף א': משיחת כ"ח אייר ה'תשנ"א (בלתי מוגה)
סעיפים ב-ג: משיחת כ"ה אייר ה'תשנ"א (מוגה)

א. דובר כמ"פ שדורנו זה הוא דור האחרון של הגלות ודור הראשון של הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו,

ובענין זה יש שליחות מיוחדת לנשי ובנות ישראל – כמבואר במדרשי חז"ל שכשם שהגאולה ממצרים היתה בזכות נשים צדקניות שבאותו הדור¹. כך תהי' הגאולה העתידה בזכות נשים צדקניות שבדורנו זה². ובפרט ע"פ המבואר בכתבי האריז"ל³ שדור האחרון של הגלות (ודור הראשון של הגאולה), דורנו זה, הוא הגלגול של הדור שיצא ממצרים – שבזה מודגש יותר הקשר והשייכות שבין נשי ישראל הצדקניות שבזכותן יצאו ממצרים, עם נשי ישראל הצדקניות שבדורנו זה שבזכותן תהי' הגאולה האמיתית והשלימה.

ולכן, בעמדנו בימים שבין "זמן חרותנו" ל"זמן מתן תורתנו" צריכה להיות הוספה מיוחדת בפעולתן של נשי ישראל שבדורנו זה בהכנה ל"חרותנו" ו"מתן תורתנו" בתכלית השלימות – בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, שאז יהי' החידוש האמיתי דמתן תורה, "תורה חדשה מאתי תצא", לכל בני" שבכל הדורות, ובראשם האבות והאמהות, אברהם יצחק ויעקב, שרה רבקה רחל ולאה בלהה וזלפה, וכל הצדיקים שעמהם תתחיל תחיית המתים, ועד לתחיית המתים דכל בני" ביחד עם דורנו זה, ובראש ובראשונה נשיא דורנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר, ובאים כולם יחדיו, עם משיח צדקנו, לארצנו הקדושה, לירושלים עיר הקודש, להר הקודש ולבית המקדש, ועד לקדש הקדשים, שבו נמצא הארון⁴, ובו נמצאים הלוחות, לוחות ראשונות ולוחות אחרונות, והספר תורה (מצד הארון או בתוך הארון⁵).

וע"י פעולתן של נשי ובנות ישראל בכל מקום שהם [גם כשנמצאים עדיין בגלות, ולא דוקא במקום שיש ריבוי בתי כנסיות ובתי מדרשות ושיבות, אלא גם במקומות שיש מעט בלבד, ויש צורך להוסיף יותר, כולל ובמיוחד ע"י נשי ובנות ישראל] שעושות מהבית הפרטי שלהן בית תורה תפלה וגמ"ח – ממהרים ומזרזים עוד יותר את הגאולה האמיתית

(1) סוטה י, רע"ב.

(2) ראה יל"ש רות רמז תרו בסופו: "אין הדורות

נגאלין אלא בשכר נשים צדקניות שיש בדור".

(3) שער הגלגולים הקדמה כ'. לקוטי תורה וספר

הליקוטים (להאריז"ל) שמות ג, ד.

(4) "עיקר החפץ במשכן הוא מקום מנוחת השכינה

שהוא הארון" (רמב"ן ר"פ תרומה).

(5) ב"ב יד, א.ב. פרש"י ואילך לא, כו.

בית אלופו של הדור

ויה"ר שמההליכה להקהיל קהילות בבתי-כנסיות ובתי-מדרשות באופן ד"הוי רץ למצוה – נלך ונרוץ לקבל פני משיח צדקנו תיכף ומיד.

ויתירה מזה – שאין צורך לרוץ אפילו בדרך קצרה, כיון שמשיח צדקנו בא תיכף ומיד לבית-הכנסת ובית-המדרש זה, בית תורה תפלה ומעשים טובים של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו (שהרי "קדושה לא זזה ממקומה"), אלופו של הדור, אשר, על ידו נעשה ההמשכה והגילוי דאלופו של עולם ב"גולה", שע"ז נעשה מ"גולה" "גאולה".

(משיחת ש"פ במדבר, ב' סיון ה'תש"נ - בלתי מוגה)

להפוך את כיוון הרוח...

כאשר יוצאים החוצה – רואים שבית המקדש לא נראה עדיין, הרחוב "מזדעזע" ("שאקלט זיך") ובחוץ נושבות רוחות שלא תמיד מבורכות...

ובזה ניתנת האפשרות ליהודי, שיוכל להראות מיד מהו יהודי – שכאשר נושבת רוח, הוא פועל שרוח זו תנשוב את ה"ענני שמיא", כדי שיהודי יוכל להגיע עם ה"ענני שמיא" הכי מהר לגאולה האמיתית והשלימה!

(תרגום חפשי משיחת ר"ח סיון ה'תשמ"ו - בלתי מוגה)

אין לחשוב מי אני ומה אני

[. .] אין לו ליהודי לחשוב מי אני ומה אני, ומה כבר אוכל לפעול ע"י מעשה אחד של צדקה או תורה או תפלה, כאשר המדובר על הצלת העולם הגדול כולו, המכיל בליוני בני אדם, וחיות וצומח ודומם –

כי כך פוסק הרמב"ם, שהאדם צריך לעשות את המאמץ המירבי כדי שיוכל לעשות מעשה אחד בלבד לטובה, משום שמעשה זה, אומרת תורת אמת, ויהודי מאמין בזה באמונה שלימה, או אפילו מחשבה טובה אחת, יכולים להכריע את הכף לטובה, ולהביא את הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, ובאופן של "נאו", עכשיו, ברגע זה ממש!

(משיחת כ"ג אייר, לנשי ובנות חב"ד, ה'תשמ"ב - בלתי מוגה)

מוקדש לעילוי נשמת

הרה"ח ר' משה נחום בהרה"ח ר' מרדכי מענדל ע"ה קדנר

נפטר כ"ב ניסן - אחרון של פסת, ה'תשע"א

יה"ר שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורוננו שוכני עפר" והוא בתוכו, בגאולה האמיתית והשלימה

מדרש, שמגדלין בו תורה ומגדלין בו תפלה⁴³, ובפרט בד' אמות של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, אשר, בשליחותו וע"י הנתנית-כח שלו וברכתו נעשים כל פעולות אלו –

ראוי ונכון, אשר, הילדים הנמצאים כאן, וכן הילדות הנמצאות בעזרת-נשים, יתחילו במעשה ופעולה⁴⁴ של צדקה וגמ"ח באופן המותר ביום השבת – ע"ז שכל ילד יתן לחבירו כוסית יין שלו (לאמירת "לחיים"), וכל ילדה תתן לחברתה מיני מזונות שלה⁴⁵, שכן, ע"ז שיחליפו ביניהם⁴⁶ את כוסיות היין והמזונות, תהי' אצל כל אחד ואחת פעולה של צדקה וגמ"ח, שבה יבוא הרגש דאהבת ישראל ואחדות ישראל במעשה בפועל.

וכמו כן ינגנו ניגון של שמחה (והילדות ימחאו קף), ומה טוב – הניגון המבטא את הרצון הפנימי דכאו"א מישראל, ובמיוחד – "תינוקות של בית רבן" הנקראים "משיחי" –

(43 מגילה כז, רע"א.)

(44 להעיר שמעשה דקטן – חשיב מעשה (ראה חולקין יב, ב ואילך. רמב"ם הל' טומאת אוכלין פ"ד ה"ב. הל' כלים רפ"ב.)

(45 ראה כתובות סה, רע"א: "אין פוסקין יינות לאשה כר".)

(46 דוגמא לדבר – מעשה רב דאמוראים ש"מחלפי סעודתייהו להדדי" (מגילה ז, ב. רמב"ם הל' מגילה פ"ב ה"טו. שוע או"ח סו"ס תרצה), וע"ז מקיימים מצות "משלוח מנות איש לרעהו", שתוכנה – אהבת ישראל ואחדות ישראל.

"ווי וואַנט משיח נאו" (בשפת המדינה דוקא (ועד"ז בשאר המדינות – בלשונן), כדי להמשיך ולצרף ולאחד גם את אלו שלעת-עתה אינם מבינים עדיין לשון-הקודש).

ובזכותם – יאמרו "לחיים" גם מדריכהם ואבותיהם, שזכו לגדלם ולחנכם באופן המתאים ל"צבאות-השם", וכן כל קהל המשתתפים בהתוועדות⁴⁷.

ז. ויה"ר שהתחלת הפעולה ביום הש"ק מברכים חודש השלישי תוסיף ברכה ונתנית-כח בכל הקשור לפעולות האמורות, כולל – הפעולות בימים הבע"ל.

ועד"ז – בכל מקום ומקום בכל הנ"ל.

והעיקר – שפעולתם של ילדי ישראל "משיחי", באהבת ישראל ואחדות ישראל (שע"ז מבטלים את סיבת הגלות⁴⁸, ובדרך ממילא בטל המסובב, הגלות), עד למעשה בפועל ע"י צדקה וגמ"ח ("גדולה צדקה שמקרבת את הגאולה"⁴⁹), תמהר ותקרב את ביאת משיח צדקנו בפועל ממש, תיכף ומיד.

(47 מובן וגם פשוט – שצריך להיות המשך מתאים לכל זה (ובאופן דמעלין בקודש) לאחר הש"ק – וביתר שאת וביתר עוז במקומות שעדיין לא עשו בכ"ז מאיזה סיבה שתהי'.

(48 ראה יומא ט, ב.

(49 ב"ב י, א. וראה תניא פל"ז.

מדור "זמן הגאולה" מוקדש

לע"נ הרה"ח הרה"ח ר' יעקב זלמן חיים בהרה"ח ר' אברהם מרדכי לוי יצחק ע"ה סעמיועלס

נלב"ע ביום כ"ג כסלו ה'תשמ"ו – ת.נ.צ.ב.ה.

ולזכות זוג' – תבלחט"א – מרת רחל תחי', ולזכות בניהם ובנותיהם: מרת בת שבע דבורה ובעלה הרה"ת ירוחם פישל גדלי' הכהן שי' בראנשטיין, מרת גיטל מלכה ובעלה הרה"ת אברהם ישראל שי' ביסטריצקי, הרה"ת שמואל מאיר וזוג' מרת נחמה שי' סעמיועלס, הרה"ת יוסף יצחק וזוג' מרת מרים קיילא שי' סעמיועלס, וכל בני משפחתם שיחיו

לברכה והצלחה בכל המצטרך בגשמיות וברוחניות, ולקבל פני משיח צדקנו תיכף ומיד ממש

לתבוע את ביאת המשיח עד באופן של "חוצפה"

והנה בעניינים שבסוף מסכת סוטה הנ"ל יש לומר, בנוגע לענין אחד מהם, שמובן גם בפשטות שהכוונה בו הוא לטוב הנראה והנגלה, והוא הענין ש"בעקבות משיחא (ובפרט שנמצאים אנו בסוף סופן של עקבות משיחא) חוצפא יסגי":

כמדובר כמ"פ, כבר נפסק בתורה ש"כלו כל הקיצין ואין הדבר תלוי אלא בתשובה"², וזהו לכל הדעות, ולכן צריך יהודי להראות שהוא רוצה את זה באמת (והרי התשובה היא "ביומא חדא בשעתא חדא וברגעא חדא"³),

ולכן עליו לצפות לביאת המשיח ולתבוע אותו עד באופן של "חוצפה", שחוצפה כלפי שמיא מהניא⁴,

כי למרות שלכאורה זוהי חוצפה כלפי שמיא כביכול, אבל כן הוא פס"ד ברור בתורה (כמו שהובא מהמדרש, הרוקח וכמה ספרים עד לחיד"א⁵, היינו שזהו ענין המובן בפשטות הן לספרדים והן לאשכנזים), שזהו ענין הכרחי וביחד עם זה זכות הכי גדולה, שיהודי צריך להתפלל וכו' אשר "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח" – יהי' במהרה בימינו ממש.

וזהו ציווי התורה שהוא גם נתנית כח, שבאם הגאולה מתעכבת לכהרף עין, או אפילו לחלק מזה, עליו לתבוע ובכחו לדרוש והקב"ה ממלא את בקשתו שזה יהי' בעגלא דידן ממש, עד – במהרה בימינו ממש,

ולא זו ("בימינו") בלבד, אלא גם כל רגע ורגע נוגע בזה, "כל רגע ורגע עביד עבדתי", שה"עבדתי" האמיתי של כל רגע שבעקבתא דמשיחא הוא –

להוריד ולהמשיך למטה את הגאולה האמיתית והשלימה שהיא עומדת ומוכנה למעלה, שתתגלה ותרד תיכף ומיד, ובאופן של גילוי עד – לעיני בשר,

עד אשר "מלאה הארץ דעה את ה'", כמו שפירש הרמב"ם⁶ שהכוונה בזה גם ל"כל העולם", היינו כל השבעים אומות, שעסקם יהי' "לדעת את ה' בלבד", ושהוא אלקי ישראל, "מלך ישראל וגואלו",

בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

(משיחת ערב חג השבועות ה'תשמ"ו – בלתי מוגה)

(1) 'התוועדיות' תשמ"ו ח"ג ע' 461 סי"ב.

(4) סנהדרין קה, א.

(5) ראה לקו"ש ח"ל ע' 183. וש"נ.

(6) הל' מלכים בסופן.

(2) סנהדרין צז, ב.

(3) זח"א קסט, סע"א.

דרישה חוזרת ונשנית שלא רוצים להיות "במדבר"

מובן וגם פשוט, שכל האמור לעיל¹ שאין ליהודי טענות על העובדה שהקב"ה הביאו "במדבר"² – הרי זה רק ביחס למילוי תפקידו ושליחותו מתוך חיות ושמחה, אבל אין הפירוש שהוא מסכים לכך, ומוכן להשאר במצב זה, רחמנא ליצלן, גם בעתיד.

אדרבה: בנוגע לעתיד - צועק יהודי: "אלקים³ אל דמי לך אל תחרש ואל תשקוט א-ל!"...

[. .] לאחר כל העילויים כו' – אינו מוכן להשאר בגלות אפילו עוד רגע אחד בלבד...

ולכן, מבקש יהודי בכל תפלה ותפלה: "ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים" – ג' פעמים ביום, וביום השבת – ד' פעמים!

והגע עצמך:

בתפלת שחרית דיום השבת, מבקש יהודי: "ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים" – בקשה הנאמרת ב"תפלת העמידה", לאחר ההקדמה ד"אדני-י שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך"⁴, וכפירוש אדמו"ר מהר"ש⁵ [שענינו – "לכתחילה אריבער"⁶] ש"יגיד" הוא לשון המשכה [ע"ד "יגיד משה – דברים שמושכין לבו של אדם כאגדה"⁷], כעונה אחר הקורא,

ולאחרי שביקש זאת בתפלת לחש, ב"קלא פנימא דלא אשתמע"⁸ – חוזר הש"ץ ומבקש זאת עוד הפעם, ולא עוד, אלא שמבקש זאת בקול רם, שכן, בהיותו "שליח-ציבור" ["צבור" – ר"ת צדיקים בינונים ורשעים⁹, ובהדגשה – שישנו וא"ו המחבר את אלו שהם במצב דהיפך הצדיקים עם הצדיקים, חיבור שנעשה אמנם באמצעות "בינונים", אבל סוכ"ס מתחברים הם עם הצדיקים, עד שנעשים כולם למציאות של "צבור", מציאות אחת], אשר "הן א-ל כביר ולא ימאס"¹⁰ – יש לו "בריטיקייט" לבקש זאת בקול רם!

ואעפ"כ, כעבור משך זמן – לאחר קריאת-התורה, ואמירת "אשרי יושבי ביתך", דקאי בפשטות על הישיבה בביתו של הקב"ה, בית המקדש בזמן הגאולה – הנה בראותו שמשיח עדיין לא בא... חוזר ומבקש עוד הפעם: "ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים!"...

ובכן, אין כאן "הסכמה", ח"ו, מצדו של יהודי על ההשארות בגלות ("במדבר"), ההיפך הוא הנכון – ישנה בקשה ודרישה לצאת מהגלות תיכף ומיד; הכוונה בהאמור לעיל שיהודי אינו בא בטענות כו' היא, איפוא, אך ורק בנוגע לעבר, בנוגע למילוי תפקידו ושליחותו כל זמן היותו "במדבר".

(משיחת ש"פ במדבר, ערב חגה"ש ה'תשמ"ה – בלתי מוגה)

(1) ב'התוועדיות' תשמ"ה ח"ד ע' 2136 ואילך.

(2) שלכאורה יכול יהודי לטעון: מדוע מביאו הקב"ה "במדבר", היפך הענין ד"אל תביאנו לידי נסיון", ולא לירושלים, לביהמ"ק ולקדש הקדשים?! אבל אעפ"כ, אין ליהודי טענות כו', שכן, גם פשוט שבפשוטים מבין שאין לשאול שאלות על הקב"ה (מ'התוועדיות' שם).

(3) תהלים פג, ב.

(4) שם נא, יז.

(5) סד"ה אדני-י שפתי תפתח תרכ"ו (סה"מ תרכ"ו ע' שכו). תרכ"ז (סה"מ תרכ"ז ע' תמ"ג) וראה לקו"ת

שה"ש מא, א.

(6) ראה אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"א ע' תריז. לקו"ש ח"א ע' 24. ועוד.

(7) שבת פז, סע"א. וראה חגיגה יד, א. פרש"י עה"ת בא יג, ה.

(8) ראה זח"א נ, רע"ב. ובכ"מ.

(9) ככר לאדן (להחיד"א) עמ"ס אבות פ"ב מ"ד.

(10) איוב לו, ה. ברכות ת, רע"א. שו"ע אדה"ז או"ח סק"א ס"ה.